

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

3 Vtrum votum castitatis sit de instrinseca ratione religionis, an non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

quo quidem euentu perinde atque secula res, tenerentur manibus laborare. Hac sermo D. h. in loco citato.

Ad quintum deniq. argumētum tertia conclusionē responsum est.

ARTICVLVS III.

Vtrum uotum castitatis sit de intrinseca ratione religionis.

Secundum membrum uoti monastici est, castitas. Sed ut eius ratio patētior sit, arguitur illam non esse de intrinseca ratione religionis. Sola ecclesie institutione ut prædicabamus, inuenta est solennitas uoti, ergo si ecclesia tale statutum abrogaret, proficere quis posset religionem absq. uoto solenni castrati. Secundo sacerdotium ac religio hæc ratione adæquantur, quod utrobq. sit uotum solenne castitatis. Sacerdotalis autem ordo uerus & legitimus existere pot. absque huiusmodi uoto, ut in Græcorū sacerdotibus uidere est, quod pariter posset ecclesia de nostris etiā decernere, ergo & religio sine tali uoto esse potest. Tertio. Militare cruciferorum institutum, est uera, ut aiunt, religio, emitunt namque explicite tria uota, & tamen dispensatum iam est cum illis, ut in religione perseverantes, uxorū fecus inire ualent, ergo huiusmodi uotum non est de intrinseca ratione religionis. Quarto deniq. arguitur, Omnis perfectio uite Christianæ apostolis secundum Christum in more esse cepit. Apostoli uero non uirū continentia seruasse, nam de Petro Christi uicario legitur Matth. 8. locum habuisse, ergo castitas non est de intrinseca ratione religionis. In contrarium faciunt uerba capituli supra citati, Cum ad monasterium de statu monac. ius cuius calce habetur, Abdicatio proprietatis, sicut etiam custodia castitatis, adeo annexa est regulæ monachali ut contra eam neq. summus pōtifex possit indulgere.

Quo hæc duos habet sensus. Prior est, utrum re uera nunc uotum castitatis annexum sit religioni, idq. decentissime: cuius affirmatiua conclusio definitio est ecclesie contra hereticos, ut h. ca. Quod uotum de uoto lib. 6. Fuit. n. Iouinianus qui matrimonium ecclesiatui adæquabat, qui

de eadem hæresi perinde condēnatus est, atq. de alia Vigilantius, quod diuinitas exequabat paupertati. Posterior uero sensus est, utrum cum solennitas uoti, hoc est uouendi ceremonia, sit de iure ecclesiastico, ut illic refertur, sic & annexio ipsa castitatis ad religionem sit de iure ecclesiastico, ita ut per ecclesiam fieri possit ut religio absq. castitate uera maneat religio, an uero sit de iure diuino ut per ecclesiam institui uera non possit absq. castitate religionis substantia. At quoniam solus nobis est animus de secundo sensu cum catholicis disputare, quoniam prius orthodoxus est, ac perinde nemini nisi hereticis dubius, unica conclusio sub probabilitate, quæ mihi quam maxima est, respondetur, Sic est castitas religioni annexa ut nulla humana dispensatione fieri possit, ut religio absq. castitate rem habeat suo nomini congruam. Haud ergo hic disputamus utrum ualeat Papa super uoto solenni religionis dispensare, hoc est utrum eximeret profectum queat a sua religione, de qua re q. præce. satis differtum est. Sed hoc tantummodo in pñtia subdōctiorum censura negamus quod religiosus uere persistens euangelicus monachus in coniugio possit eiusq. usu permanere. Et quidem conclusio est S. Tho. ut q. 4. uidimus. Apparet tamen eam negare Scot. 4. di. 38. ubi non alia de causa sentit solenne uotum religionis matrimonium dirimere, quam quod ecclesia in cuius se manus uouens tradidit, eum illegitimum fecit ad matrimonium, quorum similibus uerbis uentur Caiet. ut q. 3. uidimus 2. 2. q. 88. art. 7. Vnde elici uidentur in potestate ecclesie situm esse ut religiosi simul possint cum coniugionem retinere, perinde atq. sacerdos suos ordines. Conclusio tamen nostra contraria plane ab Innocentio ca. citato. Cum ad monasterium asserta uidentur. Nempe ubi insinuat castitatem iure diuino annexam esse religioni. Et quod sit ita probatur ratione Religio nomine ipso nihil aliud significat quam quod Christus euangelicum adolescentulum docuit. Si uis perfectus esse, uade & uende &c. & sequere me. Et quod subinde Petrus subiunxit. Ecce nos reliquimus oia & secuti sumus te, &c. qui autem conbuali nodo se semel innoxii, nomine quidem potest sed tamen re ipsa non reliquit omnia, imo, neq. seculum, ergo non est ve

Conclusio reposita.

S. Tho. Scotus.

Caieta.

Prima Abatio conclusio.

Secunda

re

re euangelicus religiosus. Media propositio probatur ratione S Th. 2. 2. q. 186. art. 4. Rex enim vxoria viroq cornu e diametro pugnat cum religione. Primum contrahitur contemplationi, diuinorumq meditationis, quibus secundum nomen suu debet sedulo religiosus uacare, renittitur in quam propter voluptatis vehementiam quæ ex Venere nascitur, cuius utiq frequentatione concupiscentia augetur, vt Ethic. comonitor est Arist. vnde Aug. in 1. Soliloquiorum. Nihil, inquit, lenio quod magis ex arte deiciat animum virile quam blandimenta foeminae, corporumq. ille contractus sine quo vxor haberi non potest Nec vero naturalis ratio valde est recondita. Etenim cum contemplatio subtilissimis purissimiq. spiritibus foueatur, carnalisq. ac brutalis ille vsus spirituum multitudinem infumat sanguineq. a corde vehementer distrahatur cuius collectio ad mentis attentionem necessaria est, fit vt idem vsus habetudinem mentis efficiat, Quæ utiq de causam. Pau. 1. ad Cor. 7. coniugibus consulebat vt orationis tempore toro separarentur. Aliero autem cornu status coniugalis religioni colluctatur, qd est administratio sollicitudoq. rei familiaris. Vnde eodem loco Pau. Qui sine vxore, sollicitus est quæ dñi sunt, quomodo placeat Deo, qui autem cum vxore est, sollicitus est quæ sunt mundi quomodo placeat vxori, & diuinus est. Vbi li meditatius attendas ad viuum expressit religionis faciè, camq. e regione opposuit coniugio, quasi maritari nequeant. Quo circa monachi, hoc est soli inde potissime nomen trahunt, quod coniugali consortio semoti viuunt. Secudo id aperius explicatur. Duo alia uota, s. paupertatis & obedientie, adeo sunt a voto castitatis pendentia, vt hoc sublato reliqua continuo sustuleris. Matrimonialis quippe facino votum legitime paupertatis procul respuit. Qui n. fieri potest vt vxor quis, & liberos atq. familiam illis appendice alere in paupertate valeat? Eo præsertim q non solum det liberis in ipsi prouidere, sed in perpetuū prospicere, ac perinde possessiones & primogenituras ambire quas illis relinquat. Adde, q neq. legitime obedientie, de qua Christus ait, Sequere me. vxorius vir vacare poterit. Quare Pau. Christi affectus peculiariter optaba manere sicut ipse erat, absq. vxore. Eo ergo ipso q eccle-

sia votum castitatis a religionibus seculis ret sinceritatem ipsam religionum euangelicam funditus conuelleret. Quare id certe, vt sua eius censura loquar non est factibile. Hinc discerniculum colligitur quo iudicandum est sitne quævis religio veræ absolutoque nomine religio, hoc est se vnicum vtum intrinsece annexum habeat matrimonium contractum seu potius attentatum dimmere, quod quidem nulla habet religio nisi auctoritate ecclesie instituentis solennitatem voti, vt habetur in d. e. vnico, de voto li. 6. Quapropter religiosi tertij ordinis D. Francisci, & nostræ, solenne votum non emittunt quamuis expressius inculcatusq. dicant se facere tria vota. Hoc dixerim de iure antiquo, nam iam Sixtus Quartus per suam Bullam declarauit eiusmodi fratres facere solenne votum. Et postmodum alij summi Pontifices idem etiam decreuerunt de quibusdam sanctimonialibus nostris eiusdem ordinis, quas Beatas appellamus, quæ incli viuant Ille autem quæ clausuram non seruant, idem Bullæ non subduntur. Multo autem minus isti Eremitæ qui hac nostra tempestate in montibus dispersim degunt. Nam eisi episcopo promittant obedientiam, nõ intelligunt nisi pro tempore quo voluerint illic commorari. Immo neque de ratione illius instituti est vt votum suscipiant, simplex castitatis. Tamen circa illud non essent admittendi.

Ad primum igitur capitalium argumentum conceditur voti solennitatem, vt haberetur in dicto cap. vnico, de voto, lib. 6. ab ecclesia constitui, hanc autem illam instituentem approbantemque religionem, ex qua matrimonij impedimentum sequuntur. Sed iam quaestione proxima negata est consequentia, qua inferitur connexionem castitatis cum voto religionis non esse de iure diuino. Est enim in potestate ecclesie vt hac aut illa habeatur pro religione, atque postquam constituitur religio, de iure diuino est vt habeat castitatem annexam, secundum illud. Vade & vnde omnia quæ habes, & sequere me Nemo enim illa habere potest via consilio sequenti Christum, nisi sit ab vxore liber, atq. hoc ex intima rei natura. Ad secundum respondetur, sacerdotalem ordinem nullatenus esse religionem, alias citatus canon & Decretales non sub duoru forma explicissent solenne votum,

Aristot.

August.

Secunda ratio.

SOTO
de iure
Legibus
DII
13

uotum, dicentes consistere & in susceptione sacri ordinis, & in professione religionis. Ex quo fit hoc inter sacerdotium & religionem differre, vt D. Thom. loco citato artic. 1. edocet, quod votum castitatis nõ est de intrinseca ratione sacerdoti perinde atque aliud religionis. Immo sacerdotale ministerium seruari absque eodem voto potest. Hanc ob rem qui sacris initiatur, non perinde atque religionis expresse air, voueo. Quare non est votum explicitum, sed implicitum porro in ipsa ordinaum susceptione additum. Votum inquam tantum castitatis. Cætera namque relique religionis nec implicite facit. Haud enim pauperatatem vouet aut obedientiam, sed fit sui episcopi subditus, etiam si absens sit, nõ autem ordinantis. Quo fit, vt Graeci eiusdem sint nobiscum generis sacerdotes. Sequitur subinde secundo Romanam ecclesiam posse idem tollere votu saluare ipsa sacerdotum. Negatur ergo consequentia quæ inde extruitur ad probandum religionem absque tali voto posse consistere. Sed infero contra, ergo incongrue sacerdotale votum dicitur solenne. Negatur consequentia, sed tamen ingenue fatemur quod non est votum solenne de iure diuino tanquam religioni essentialiale, sed est solenne de iure positiuo, hoc est tantum statuto ecclesie sacerdotis illegitimos reddens & in idoneos contrahendo matrimonium. Contra hoc autem emergere videtur argumentum supra a nobis innotatum. Vili enim hic sumus concederet tantum esse præceptum ecclesie ne metiri fiant. Quod si ita est, licet male facerent absque licentia contrahendo, tenere tamen matrimonium, vt paulo ante argumentabamur. Respondemus autem non solum esse præceptum, sed statutum inhabiles eos reddens ad matrimonium, perinde atque consanguineos. Habet sese ergo medio modo inter merum præceptu & solenne religionis votum. Ea propter ecclesia perinde atque prohibitionẽ in quarto gradu, possit hoc tollere votum a sacerdotibus. An vel liceret, quaestione proxime sequenti disputabitur. Ex his sequitur matrimonium ratum non consummatum non dirimi per susceptionem sacrorum ordinum sicuti per religionis professionem. Quod & Caiet. quæst. 12. quol. 1. faterur. Et causa est quod sacerdos non fit simpliciter inhabilis ad aliud contrahendum matri-

monium, sicuti religiosus, quod cũ illo dispensari potest. Quod cum verum sit, nescio quid Palu. sibi voluerit in 4. dist. 38. q. 3. vbi air, quod post matrimonium ratum non consummatum vir sacris initiatur, & vxor in seculo permanens votu faciat simplex, inhabilis ipsa reddit ad secundas nuptias, etiam post mortem viri. Nam in primis susceptio illa ordinum non est licita, cum matrimonium non dirimat. Secundo nulla est rationis apparentia quod uotum simplex vxoris in tali casu fieret solenne, vt ipse putat. Quare si mortuo coniuge alteri nubat, licet peccet contra votum simplex, nihilominus matrimonium tenet, & ipse negat. Tertium autem arg. de militariibus ordinibus est, quod præcipu hic habet ambigendi momentum. Equites. n. isti cruciferi vulgo habentur religiosi, nam faciunt, tria vota, & nihilominus vxoribus federe matrimoniali copulantur, coire ergo possunt ambo status religionis, & matrimonij. Idque potest ratione ex superioribus deducta corroborari. Nam rō qua supra monstrauimus coniugium cum religione pugnare, erat impedimentum contemplationis & orationis, religio autem militum non hunc habet scopum, sed militare, vbi nulla est necessaria contemplatio. Nihilominus propter rationes supra allatas persuasum habere nequam potui eiusmodi religiones simpliciter esse religiones. Et ratio est, quia solam castitatem isti nõ seruant, nam rei vxoriae perinde ac cæteri secularis inseruiunt, eisdem, s. ambientes honores, eademque facultates suæ sololi procurantes, quod toto caelo a religionis instituto distat, verum neque paupertatẽ, neque obedientiam, nisi solo nomine proficetur. Non quidem de sacerdotibus cruciatis loquor qui intra septa monasteriorum uitã degunt. De istorum namq. legitima religio nõ nihil ambigendũ est, sed de comendatijs equitibus. Nã quænam paupertas quæ so est relationem trã magistro facere suarũ facultatũ, ex quibus si vel obolu eis adimeret, perinde reclamarent ac cæteri regni nobiles. Obedientia autem est per totã ferme vitam nullũ superioris mandatum audite, nisi dũ eorum comitia sũt. Sed aiunt hæc est nostra religio, nec ad aliud tenemur. Ad hoc dupliciter rōdemus. Primũ id negante, si primitiuam eorũ institutionẽ respiciamus. Nã tunc nonnullum clausura ge-

Palud. opin.

Refutã Palud. Grauis dubitatio & militariibus ordinib.

Solutio qõnis, ppositã.

Primũ

Secũdũ

Solutio

Solutio

Caiet.

ra genus incolebant, multoque crebriora obedientia perfoluebant munera longeq. aliam habebant paupertatis rationē. Sed postea lapsu temporis eouique labefacta sunt eorum religiones, ut iam syncretam religionis naturam exuerint. Ob idque secundo dicimus quod si nō strictior quam hæc, est sua religio, non est illa euangelica quæ in consiliorum exercitio posita est.

Porro enim si nostra aut D. Fracisci (quod Deus auertat) in eum locum collaberetur, ubi non plus paupertatis, castitatis, aut obedientie vigeret, religio esse desineret. Non dico quod vbuis statuta nō seruantur statim esse desinat religio, nam possunt forsitan ex incuria & culpa præsentium ea q̄ mala reputantur non puniri, at si in illum locum aliqua derjceretur religio, ubi non maior exigeretur obedientia, aut paupertas, aut castitas, quæ inter huiusmodi equites, non esset euangelica consiliorum religio. Et ne primus ego videar hanc asseruisse sententiam, eandem apud D. Thom. inuenies loco citato secunda secunda quæst. 186. artic. 4. Arguit enim tertio loco quod continetur ad perfectionē religionis non requiratur, eo quod aliqui sunt religiosi qui vxoribus vtuntur. Et respondet, illos viuēdi modos, ubi est matrimonialis vsus, non esse simpliciter & absolute loquendo religiones, sed secundum quid, inquam, scilicet aliqua participant quæ ad statum religionis pertinent. Hæc D. Thom. ex his ergo militū ordinibus merito exceperim equites diui Ioannis, sane qui pro suo instituto conuentum habent, & obedientia spectant, neque matrimonia cōtrahūt. Quare non est cur non ut religiosi habeantur. Quod si contra superiorem assertionem arguas, si illi equites connubiale fœdus absque pontificio priuilegio inire tentarent, matrimonium non teneret, quod nō aliunde emanare videtur quam a ratione religionis. Respondetur non inde provenire quod sit vera religio, sed est Pontificis statuto, ut modo de sacerdotibus dicebamus.

Quapropter multo minus matrimonium tantum nō consummarum per ingressum huiusmodi ordinis dissoluitur, quam per ordinis susceptionem. Ac per hæc alia diluitur quæstio de qua ante quindecim hic annos decertantes in Hispania fuit disputatum. Quæ quidem bimebris erat. Primum vitum expediens esset dispensatio

vi huiusmodi equites vxores sibi possent copulare. Secundo, vitum etiam cum illis ac qui vota solenniter ediderant dispensare liceret, quæ quidem fuit multo molestior. De priori ergo, pro meo capto semper eundem modi dispensationem expedientem abstratus sum. Quod si eiuusmodi religiones, per legittimū ducerem, impossibile reputare. Commoditas autem dispensationis hæc est, quod castitas in eiuusmodi vitæ instituto si humano loquantur more, non est seruare possibilis. Viunt enim laute & splendide, domi fetuiteres habentes forisque cum aulicis mulieribus iuge habentes commercium, torneamenta atque militaria exercitia meditantes. Quæ ergo ratione isti voto castitatis astringendi essent? Eadem ferme de causa quæstio secundo affirmatiue soluta est. Nam cum votum illorum nō sit legitimæ religionis, sed statuto Pontificis matrimonium impediens, non est impossibile dispensatio si legitima causa fiat, ut de sacerdotum voto proxime dictum est. Ad quartum argumentum quod de A postolis petebatur, an votum castitatis susceperint, quæstio ne proxima commodius respondebitur.

ARTICVLVS IIII

Vtrum obedientia votum sit de essentia religionis.

Tertium denique membrum monasticæ professionis est, obedientia, quam ut suis numeris commendemus, arguitur de morte non esse necessariam. Illi enim obsequia Deo maxime placeant quæ ex libertate, non ex necessitate fiunt, secundum illud 2 ad Corint. 9. Non ex tristitia, aut ex necessitate, illa autem quæ fiunt ex obedientia, notæ, simul cum necessitate tristitiam afferunt, ergo non est consilium obedientiam. uouere Secundo, cū hominem Deus liberum creauerit non est prudentia viresc suam abdicere libertatem, præterquā ubi Deus eum iusserit obedire, in euangelio autem nullum extat eiuusmodi obedientie uouenda mandatum. Quod enim Paulus ad Hebræos 10. iubet dicens, Obedite præpositis uestris & subijcite eis, ad omnes in omnes Christianos. Accedit tertio quod Christus, ut ad Rom. 8. ait idem Apostolus, liberavit nos a lege peccati & mortis, ac subinde adoptio-

S. Tho.

Limitatio superioris assertionis.

Obiectio. Solutio.

Quæstio bimebris.

SOTO
de iustitia
Legibus
DII
13